

Uppföljning av budget 2023 – Tertianrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad

Samt med Uppföljning av budget 2023 – Tertianrapport 1 sambehandlade ärenden

O-ringen Stockholm år 2027 – avsiktsförklaring stadens värdskap, dnr KS 2023/578

Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2023, dnr KS 2023/520

Uppföljning för 2022 av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023, dnr KS 2023/170

Fördelning av elstöd, dnr KS 2023/637

Fördelning av statsbidrag för Jobb för ungdomar och Sommarjobb för ungdomar, dnr KS 2023/653

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertianrapport 1 för år 2023 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjusteringar för minskade nettokostnader med 33,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2023 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade investeringsutgifter med 5,5 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2023 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

4. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 5,1 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunstyrelsen m.m. i 2023 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 15,4 mnkr. Finansiering sker genom utdelning från donationsfonder enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 229 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Förslag att indikator ska utgå anmäls enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Stadens nämnder uppmanas att vidta åtgärder enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Basnyckeltal med utfall för år 2022 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Stockholms stad avser att vara värdstad för evenemanget O-ringen år 2027, under förutsättning att avtal kan nås med arrangören O-Ringen AB (dnr KS 2023/578) enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Stadens kostnader för evenemanget O-ringen år 2027 beräknas uppgå till 12 mnkr fördelat över åren 2025, 2026 och 2027 och behandlas i kommunfullmäktiges budget för respektive år (dnr KS 2023/578) enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2023, som uppgår till 71,6 mnkr för Stockholms stad (dnr KS 2023/520) fördelas enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Statsbidraget för Jobb för ungdomar och Sommarjobb för ungdomar 2023, som uppgår till 15,3 mnkr för Stockholms stad (dnr KS 2023/653) fördelas enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Uppföljning för 2022 av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023, bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr KS 2023/170), godkänns enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Förslag till fördelning av regeringens elstöd (dnr KS 2023/637) anmäls enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertialrapport 1 från nämnderna.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2023 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och uppnå kommunfullmäktiges mål.

Tertialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning och den uppsiktsplikt som kommunstyrelsen har ansvar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Syftet är att genom samlad information om ekonomi och verksamhet ge stadens ledning en helhetsbild av budget-hållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål samt 16 underliggande mål för verksamhetsområden. Under respektive inriktningsmål ges en sammanfattad bedömning av nämndernas och bolagsstyrelsernas prognostiserade uppfyllelse av årsmålet.

I föreliggande ärende gör stadsledningskontoret en bedömning av uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen för det innevarande året. Bedömningen utgår från hur nämnderna och styrelserna, i sina tertialrapporter, beskriver att de kommer arbeta under året för att bidra till uppfyllelse av årsmålet.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Tertialrapport 1 redovisar såväl det ambitiösa arbete som stadens verksamheter bedriver för att säkra alla stockholmare en bra välfärd, en ambitiös klimatpolitik som en tryggare stad. Samtidigt framgår med tydlighet den svåra tid som Stockholms stad liksom landets övriga kommuner och regioner nu befinner sig i. En historiskt hög inflation och stigande räntor bidrar till ökade kostnader för alla stadens verksamheter.

Parallellt med detta har bidragen från staten minskat med två miljarder jämfört med år 2022. Det är uppenbart att denna ekonomiska verklighet innebär stora utmaningar för många av våra verksamheter. För att värna kvaliteten i skolorna föreslår den politiska majoriteten i ett annat ärende som behandlas av kommunfullmäktige såväl extra medel om 102 miljoner kronor som ett uppmjukat regelverk för resultatenheter för att möjliggöra en långsammare omställning vid exempelvis minskade elevunderlag.

Givet den svåra ekonomiska situation som alla landets kommuner nu lever med är det ändå glädjande att verksamheterna redovisar en bedömning att det finns goda förutsättningar att uppnå kommunfullmäktiges mål.

På några områden är måluppfyllelsen högst osäker. Även om många aktiviteter vidtagits för att stärka bostadsplaneringen så innebär omvärldsfaktorer och den nationella politiken en stor bromskloss och bedömningen av måluppfyllelsen rymmer därför betydande osäkerhet.

På samma sätt är många av stadens mål avseende klimatpolitiken beroende av den nationella politiken. Då denna nu bidrar till ökade fossila utsläpp kommer stadens insatser att bli desto viktigare samtidigt som möjligheten att nå vissa av stadens mål påverkas.

Icke desto mindre gör många av stadens verksamheter det bästa av svåra nationella förutsättningar såväl för välfärd, klimat som bostadsbyggande.

I tertiärrapporten sambehandlas också uppföljningen av gällande miljöprogram vilken visar många goda insatser men också kvarvarande behov av förstärkta insatser för att uppnå miljö- och klimatmål.

Det är inte bara stadens verksamheter som drabbas av den höga inflationen. Även många stockholmare drabbas hårt. Därför innebär tertiärrapporten en satsning på sommarlovsaktiviteter i våra stadsdelar. Detta har tidigare varit ett statsbidrag men det har i och med 2023 års nationella budget avskaffats av nuvarande riksdagsmajoritet. I Stockholm ska inte barn och unga drabbas av regeringens ovilja att stödja barn och ungdomars fritid under sommaren 2023. Eftersom den ekonomiska utsattheten är som störst i socioekonomiskt svagare stadsdelar fördelas insatserna med särskild prioritet till ytterstaden.

Parallellt med detta kommer också ett ärende skrivas fram för att säkerställa att barnfamiljer som uppbär bostadsbidrag och försörjningsstöd får del av det tillfälligt höjda bostadsbidraget.

Tillsammans innebär detta en tydlig insats för att stödja de stockholmare som har allra minst ekonomiska marginaler.

I tertiärrapporten fördelas även utöver ovanstående poster fördelning av en rad andra utgiftsposter. Ett sådant exempel är det statsbidrag som sedan tidigare fördelas ut till förskolan. Tillsammans med den grund som finns i stadens budget är det angeläget att stadsdelsnämnderna gör så mycket som möjligt för att hålla barngruppernas storlek så små som möjligt och att andelen utbildade förskollärare hålls på en så hög nivå som möjligt.

I rapporten framgår viktiga delar av stadens arbete för mänskliga rättigheter. Under året kommer staden intensifiera arbetet och under stadens nya program för mänskliga rättigheter ska en övergripande handlingsplan mot rasism tas fram. Handlingsplanen

ska adressera alla former av rasism, inklusive afrofobi, islamofobi, antiziganism, antisemitism och rasism mot samer.

I uppföljningen av ekonomin redovisas också investeringarna. Dessa ligger på en hög nivå och är ett uttryck för långsiktigt eftersatta investeringsvolymerna inom exempelvis bostadsbyggande, klimatomställning och idrottsanläggningar. Samtidigt har byggkostnadsindex ökat mer än den allmänna inflationen.

De kommande åren kommer därför kräva fortsatta prioriteringar av investeringsprojekt och ett exempel som kommunstyrelsen beslutat om är att etappindela investeringen i Bällsta IP. Därtill kommer kostnadsutvecklingen i stora investeringsprojekt behöva följas upp betydligt bättre än tidigare.

Samtidigt kommer investeringarna inom många områden fortsatt vara stora. I vissa fall, som exempelvis när det gäller Grönare Stockholm och vissa idrottsinvesteringar, kommer kostnaderna att variera över åren och det är angeläget att det finns medel som svarar mot de långsiktigt beslutade ramarna så att de beslutade projekten kan genomföras även om de inte självklart kommer igång på planerad tid.

Stockholm den 21 juni 2023

Karin Wanngård

Bilagor

0. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande - Uppföljning av budget 2023 – Terialrapport 1 per den 30 april med helårsprognos av budget för Stockholms stad, dnr KS 2023/451-1.1
1. Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret avstyrkta/tillstyrkta budgetjusteringar samt av nämnderna redovisade omslutningsförändringar, dnr KS 2023/451-1.2
2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan, dnr KS 2023/451-1.3
3. Ändringar av indikatorer och basnyckeltal, dnr KS 2023/451-1.4
4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser, dnr KS 2023/451-1.5
5. Basnyckeltal med utfall för år 2022, dnr KS 2023/451-1.6
6. Uppföljning av Stockholms stads miljöprogram och klimatbudget 2022, dnr KS 2023/451-1.7

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Dennis Wedin (M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna tertialrapport 1 för år 2023.

2. Att kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att återgå till den inriktning för Ekensbergsskolan som fastslogs i lokalförsörjningsplanen för 2023-2040.
3. Att utredningen för en ny Ekensbergsskola presenteras för utbildningsnämnden i samband med nämndens tertialrapport 2 2023.
4. Att kommunfullmäktige uppdrar utbildningsförvaltningen, SISAB och berörd stadsdelsförvaltning att presentera och implementerar en ersättning för Björnbodaskolans matsal till utbildningsnämnden skyndsamt samt uppdrar åt utbildningsförvaltningen att rapportera till utbildningsnämnden med en plan för hur den nya Björnbodaskolan kan tidigareläggas.
5. Att därutöver anföra:

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter inför framtiden. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2023 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och uppnå kommunfullmäktiges mål. Eftersom Moderaterna förordar andra inriktningsmål än majoriteten har beslutat om vill vi också att nämnderna ska göra andra satsningar och prioriteringar.

Moderaternas inriktningsmål som nämnder ska jobba efter är följande:

- En modern storstad med möjligheter för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Under förra mandatperioden arbetade vi långsiktigt och systematiskt med att ändra den tidigare ekonomiska politiken och bromsa den omfattande skuldutvecklingstakt som det socialdemokratiska styret hade satt igång. Det var ett krävande och omfattande arbete som tog tid att genomföra.

Det var därför mycket glädjande att årsredovisningen för 2022 bekräftade ett positivt utfall av den grönbå majoritetens idoga arbete med att hålla ned stadens skuldsättning. Kommunkoncernens externa bruttoskuld minskade med 2,5 procent

under 2022. Det var första gången sedan 2010 som skulden minskade på årsbasis. Koncernledningen konstaterade också att inriktningsmålet i budgeten för 2022: ”En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden”, uppfylldes helt.

Tyvärr ser vi hur vänsterstyret återgår till en överbudspolitik med ökade kommunala nettoinvesteringar för koncernen, vilket innebär att vårt arbete under den förra mandatperioden riskerar att omintetgöras. Det spelar naturligtvis roll hur kommunala investeringar finansieras, alltför omfattande sådana får effekter på stadens ekonomi då utfallet för finansiella mål påverkas.

Kommunkoncernen externa upplåning uppgick per 30 april 2023 till nominellt motsvarande belopp 68 756 mnkr, vilket är en ökning med 1 906 mnkr sedan årsskiftet. Ramen för extern upplåning uppgår till 80 000 mnkr. Vi ser med oro på att prognosen över kommunkoncernens externa upplåning innebär att rambeloppet inom en relativt snar framtid kan komma att överskridas.

Vi konstaterar också att räntekostnaderna förväntas bli mycket höga. Prognostiserad räntekostnad för bolagskoncernen som helhet under den närmaste tolv månadersperioden estimeras med nuvarande antaganden att bli ca 2 011 mnkr.

Högre räntenivåer i kombination med en ökande skuld innebär följaktligen att stigande räntekostnader snabbt blir en betydande kostnadspost i stadens budget samt belastar stadens bolag.

Mot bakgrund av detta vill vi understryka vikten av att bromsa stadens skuldutveckling och bedriva en långsiktigt hållbara ekonomisk politik. Detta kommer kräva prioriteringar och effektiviseringar av oss politiker i Stockholms stad, såväl som en långsiktigt hållbar finansiering av välfärdsåtagandet.

I besvärliga ekonomiska tider är det särskilt viktigt att prioritera kommunens kärnuppgifter.

Vänsterstyret kallade sin skolbudget 2023 för en historisk satsning på skolan. Men i realiteten är det en budget som leder till nedskärningar. Stockholms skolor prognostiserar ett ekonomiskt underskott för 2023. Enligt den senaste prognosen från utbildningsförvaltningen kommer 103 av stadens 126 grundskolor att gå med underskott i år och även flertalet gymnasieskolor har en tuff situation. Detta får en direkt påverkan på utbildningskvaliteten, vilket riskerar att påverka skolorna organisation under flera år framöver. Det tar lång tid att rekrytera lärare med rätt profil och att bygga starka personalteam men det går snabbt att riva ner. Det kommer både att påverka skolans förmåga att fylla skoldagen med kunskap, stöttning och motivation men det kommer också att påverka skolans roll som skyddsfaktor för barn och unga. Vi ser också med stor oro på hur det ekonomiska läget kommer att påverka fler områden inom stadens verksamheter så som förskola och socialtjänst.

För att undvika nedskärningar föreslog Moderaterna i ett separat ärende att 250 miljoner kronor skulle skjutas till medel för från central medelsreserv att täcka skolornas underskott. Tyvärr konstaterar vi att vänsterstyrets förslag om tillskott på

bara drygt 100 miljoner kronor nu genomförs. På lång sikt dock behöver åtgärder genomföras som tar hänsyn till att elevunderlaget rasar och att befolkningsprognoserna sviktar. De politiska partierna i Stockholm behöver alla ta stadens attraktionskraft på allvar så att fler barnfamiljer ska vilja bo, leva och arbeta i Stockholm. Det är Moderaternas uppfattning att om Stockholm har Sveriges bästa skolor är det ett steg på vägen i att stärka stadens attraktionskraft.

Stockholms skolor står inför stora utmaningar de kommande åren. Med en vikande elevantalsprognos i flertalet stadsdelar riskerar skolorna ett kommande stålbad om inte majoriteten kliver fram och visar hur skolorna ska få hjälp att prioritera. Att avveckla dyra paviljonger, se till att utbildningsförvaltningen inte betalar hyra för tomställda lokaler och att se över kapaciteten i befintliga skolor borde vara några av de första åtgärderna för att hjälpa Stockholms skolor.

Vi kan också konstatera att vänsterstyret inte tar det trygghetsskapande arbetet på det allvar som situationen kräver. Det gäller framförallt det förebyggande arbetet. Ett effektivt förebyggande arbete tar lång tid att bygga upp men är enklare att montera ner. Nedskärningarna i skolan kommer drabba det förebyggande arbetet och tillsammans med andra felprioriteringar är trygghetsarbetet hotat i Stockholm. En ny lag om ordningsvakter träder i kraft snart och ökar möjligheterna att ha ordningsvakterna på fler platser. Den nya lagen är positiv för Stockholm men kommer inte att komma stockholmarna till del i den utsträckning den hade kunnat då 120 av 180 ordningsvakter har sagts upp till följd av den rödgröna politiken. Att ha möjlighet att verka trygghetsskapande på fler platser hjälper inte när det inte finns ordningsvakter att verka på dem. Vi anser att det trygghetsskapande arbetet och däribland användningen av ordningsvakter behöver prioriteras upp.

Avslutningsvis ifrågasätter vi det faktum att vänsterstyret ger uttryck för att årsmålet för verksamhetsområdet bostadsbyggande skulle uppfyllas helt under 2023. Det mesta pekar på raka motsatsen – att det inte ens kommer att uppfyllas delvis. Särskilt anmärkningsvärt är detta mot bakgrund av att sju av kommunfullmäktiges indikatorer inte bedöms uppfyllas, exempelvis *antal påbörjade bostäder* och *antal markanvisade genomgångsbostäder för prioriterade grupper*. Till och med tertiäl 1 hade 22 % av det totala årsmålet bostäder markanvisats endast 8 procent av antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner hade uppnåtts. Med tanke på den högtravande retoriken kring allmännyttans förtjänster från inte minst Vänsterpartiet är det också anmärkningsvärt att inte en enda bostads har markanvisats till allmännyttan under tertiäl 1.

Utifrån detta är det värt att notera att exploateringsnämnden redan i tertiälrapport 1 uppmanades att, genom nämndindikatorer, säkerställa adekvat styrning och uppföljning av nämndens ansvar för bostadsförsörjningen och framdrift av projekten. Samordning mellan exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i framdriften är central för uppfyllelse av stadens bostadsmål. I föreliggande ärende uppmanas därför nämnderna att till tertiälrapport 2 samordna sig avseende indikatorerna *Antal bostäder med beslut om exploateringsavtal eller överenskommelse om exploatering*

(genomförandebeslut) och Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner.
Utvecklingen kring detta kommer vi naturligtvis att följa nogsamt.

Vi ser också fortsatt med stor oro på vänsterstyrets ideologiskt drivna förtätningssiver i stadens kulturhistoriskt viktiga villaområden. Detta trots att staden under förra mandatperioden antog en strategi i syfte att värna villastäderna mot ovarsam exploatering. Vi ser också med oro på återgången till en överbudspolitik där exploateringsprojekt inte längre ska behöva bära sina egna investeringsutgifter. Detta sammantaget riskerar leda till såväl en urholkad ekonomi som en stadsbyggnadspolitik som ofrånkomligen skadar både kulturvärden och stockholmarnas gröna närmiljö. Det står i skarp kontrast till den balanserade stadsutveckling som Moderaternas står för och som vi hellre hade sett som rådande inriktning för nämndens arbete även under innevarande mandatperiod.

I samband med utbildningsnämndens sammanträde den 27 april reserverade sig Moderaterna mot att avbryta planeringen för den nya Ekensbergsskolan i samband med att lokalförsörjningsplanen antogs och den 25 maj 2023 lämnade Moderaterna in en skrivelse för beredning med ett antal frågeställningar gällande Ekensbergsskolans framtid.

Redan 2017 togs beslutet om att en ny skola ska byggas och sedan dess har både vårdnadshavare, kringboende och skolpersonal varit engagerade i processen. Att majoriteten nu efter sex år byter inriktning utan någon förankringsprocess är olyckligt. Ekensbergsskolan är ett gott exempel på en skola som ger hela sitt närliggande bostadsområde en starkare identitet och det är verkligen ”skolan mitt i byn” där barn och vårdnadshavare känner igen varandra. Det skapar trygghet och gemenskap, något vi behöver mer av i dagens samhälle.

Vänstermajoriteten hörsammade inte vår uppmaning om att bryta ut Ekensbergsskolan ur lokalförsörjningsplanen för att invänta ytterligare underlag. Vi fortsätter därför att framhålla vikten av att utreda såväl det ursprungliga förslaget om att renovera och sanera Ekensbergsskolan. I den fortsatta utredningen bör tomgångshyran för de tomställda lokalerna i Gröndal och Ekensberg inräknas och möjliga bidrag till marksanering utredas. Det bör också framgå vad stadens avsikt är med Ekensbergsskolans tomt i framtiden.

Planerna på en ny Björnbodaskola har pågått i över 20 år och har skjutits på framtiden vid återkommande tillfällen på grund av vikande elevunderlag och ekonomi. Den planerade f-9 skolan planeras nu istället som en f-6 skola som ska stå klar 2029. Björnbodaskolans lokaler har under en längre tid varit undermåliga på grund av allvarlig mögelproblematik. Flera delar av verksamheten har i omgångar flyttat över till paviljonger eller till Vinsta grundskola västra och Sörgårdsskolan. Nu saknar eleverna matsal och eleverna sitter i klassrummen och äter sin mat. Det finns även en överhängande risk att idrottshallen också måste stänga. Att tillståndet för Björnbodaskolan och deras elever har fått gå obemärkt förbi under så lång tid är ett misslyckande över flera mandatperioder och måste åtgärdas. Det finns idag ingen plan för evakuering av Björnbodaskolan och risken att vårdnadshavare byter skola åt

sina barn och att personal lämnar till följd av den bristande arbetsmiljön är påtaglig. Staden måste kunna förmå sig att hitta en akut lösning för barnens matsal innan de återvänder efter sommaren. Det bör inte betraktas som ett rimligt alternativ att den lösning som presenteras på Björnbodaskolan, som idag är en F-3 skola, innebär långa promenadsträckor för eleverna då väderleken under vinterhalvåret kan bli påfrestande och långa transportsträckor kan komma att ta undervisningstid i anspråk. Tidsplanen för en ny skola måste omprövas och alternativ presenteras för utbildningsnämnden.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Därutöver anför följande.

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter inför framtiden. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Utöver det vill Liberalerna anför följande:

Liberalerna påpekade redan i samband med kommunstyrelsens verksamhetsplan vår oro kring stadens ekonomi. Liberalerna menade att den tidigare socialdemokratiskt ledda majoriteten 2014-2018 förde en politik som urholkade stadens ekonomi, och vi ser redan nu en politisk inriktning från sittande majoritet som leder till samma sak. Det finns en överhängande risk för att kommunstyrelsen inte bedriver sin verksamhet med ett effektiviseringskrav samtidigt som skolornas ekonomi går på knäna. Det, menar Liberalerna, är inte en rimlig prioritering.

Liberalerna sätter alltid skolan först och är fortsatt djupt bekymrade över situationen i stadens skolor. Majoriteten pekar på att det är regeringen som borde finansiera kommunens verksamheter, men lägger samtidigt pengar på cykeljourer, centrum för cirkularitet och inrättanden av andre vice ordförandeposter istället för att lösa skolans ekonomiska problem. När kartan och verkligheten inte stämmer överens måste den styrande majoriteten släppa den partistrategiska prestige och agera proaktivt samt omprioritera i sin budget.

Liberalerna har sedan budgeten för 2023 presenterades påtalat att det finns en obalans i majoritetens budget vad gäller skolan, vilket blivit extra tydligt under de senaste månaderna. Fokus borde ligga på att frigöra medel för stadens skolor för att inte behöva sparka viktig personal i elevhälsa och för elever i behov av särskilt stöd. Då måste majoriteten agera och inte sitta på händerna i väntan på att regeringen ska agera.

Liberalerna föreslår att majoriteten redan nu gör aktiva omprioriteringar i sin budget och i sina avsättningar för året. Att styra handlar om att prioritera sina satsningar. Vi välkomnar att majoriteten nu sent omsider meddelar att de ger ett extra tillskott på 102 miljoner kronor till grundskolan och grundsärskolan. Dessa pengar går dock in i driften genom att man lägger dem på schablonen. Då innebär det att pengarna ligger kvar även för 2025 och 2026 när pensionskostnader går ner. Vi föreslår att avkastningskraven på SISAB ses över i syfte att frigöra medel under 2023 och 2024, då pensionskostnader och hyror kommer att vara exceptionellt höga. Det vore långsiktigt mer ekonomiskt hållbart.

Majoriteten måste utreda hur staden kan se över SISAB:s avkastning givet uteblivet elstöd till skolorna samt de ökade hyrorna som aviserades i Utbildningsnämndens underlag för budget 2024-2026 på sammanlagt ytterligare 103 miljoner kronor. Det framgår också i SISABs årsrapport (Dnr: RVK 2023/4) att ”bolagets intäkter uppgår till 2 928 mnkr, vilket är 273 mnkr (10 procent) högre än budget. De högre intäkterna beror bland annat på ökade hyresintäkter”. Liberalerna menar att majoriteten inte kan bortse från det faktum att SISABs intäkter har ökat med 273 mnkr och att skolorna saknar 250 mnkr korrelerar. Liberalerna menar på att fördelningen av det elstöd som majoriteten föreslår bör omprövas och att de 11 mnkr som tilldelas Idrottsnämnden bör gå till Utbildningsnämnden.

Vi är glada för att finansborgarråd Karin Wanngård i Kommunfullmäktige nu öppnat för att bifalla Liberalernas förslag om en översyn när det gäller SISABs avkastning. Nu är det dags för styret att gå från ord till handling då det är tydligt att hyrorna kraftigt har gått upp.

Vi beklagar att majoriteten förslösade överskottet från 2022. Hade Liberalerna styrt hade 125 mnkr från central medelsereserv använts för att täcka friskvårdskostnaderna, så som alla partier lovade förra året.

Liberalerna menar vidare att majoriteten redan nu bör utreda om ett extra koncernuttag framöver kan tillskapas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel för att lyfta tillfälligt och oväntat höga pensions- och personalkostnader över året om 250 miljoner kronor och om ett sådant uttag är förenlig med kommunallagen 14§. Genom att lyfta tillfälliga högre kostnader för bland annat pensionsomkostnadspålägget menar Liberalerna att skolpengen kan fredas. Liberalerna vill samtidigt varna för att ökade personalkostnader även kommer att uppstå inom LSS och inom Äldrenämndens verksamhet, varför Liberalerna menar att ett extra koncernuttag om totalt 250 miljoner behöver utredas.

Att majoriteten tillåter skolorna att gå med underskott under två år har rent konkret liten betydelse eftersom skolorna ändå måste anpassa sin ekonomi för att inte bygga upp ännu större ekonomiska svårigheter framåt.

Liberalerna har drivit på för att det rödgröna styret ska återuppta arbetet med kartläggning av utbredningen av antisemitism, vilket ströks i majoritetens budget för 2023. Efter Liberalernas kritik har majoriteten utlovat att arbetet ska återupptas. Ändå framgick tidigare inte ordet ”antisemitism” alls i stadsledningens rapport. Vi välkomnar att majoriteten backar och nu för första gången nämner ordet antisemitism i det här sammanhanget då stadens program för mänskliga rättigheter med övergripande handlingsplan mot rasism ska adressera alla former av rasism, inklusive afrofofi, islamofobi, antiziganism, antisemitism och rasism mot samer.

Av rapporten framgår att besökarantal och deltagare på biblioteken ökar successivt men att varken besök eller lån ännu når upp till nivåerna före pandemin. I ljuset av läskrisen som det rapporterats om behöver staden jobba mer aktivt på att i barn och unga tillsammans med sina föräldrar, inte minst under sommarlovet, hittar tillbaka till biblioteken.

När nu staden tar höjd för det högt satta målet ambitionen kring ekologiska måltider och livsmedel är det viktigt att elever fortsatt erbjuds en nyttig och allsidig kost. Det får inte bli så att det enda tillvägagångssättet för att nå de höga målen är att ha en helt och hållet vegetarisk kost i skolan så att det inte blir en enda kyckling- eller fiskrätt på en vecka.

Barn i samhällsvården är en riskgrupp, både innan vården, under vården och efter att vården avslutats. Insatser för att stabilisera deras skolgång är grundläggande för att förebygga kriminalitet. Med anledning av detta är det anmärkningsvärt att det i stort saknas skrivningar om placerade barns skolgång, samtidigt som ett väldigt fokus läggs på samverkan med polisen. Likaså är det problematiskt att den enda uppföljning gällande placerade barns skolgång som enligt majoritetens budget ska göras gäller godkänt i de tre kärnämnen. Det var dock länge sedan godkänt betyg i endast dessa tre ämnen var tillräckliga för att bli behörig till gymnasiet. Idag krävs godkänt betyg i fem ytterligare ämnen för behörighet till yrkesprogram och nio ytterligare ämnen. Att minska risken för att unga begår de grövsta våldsbrotten efter att en placering avslutats skulle ha avgörande betydelse för att minska den grova kriminaliteten. Mycket av de stora resurser som nu läggs på samhällsvård är bortkastade eftersom de unga sedan så snabbt återfaller i brott. Med tanke på det stora ansvar som staden tar på sig i och med ett omhändertagande av ett barn borde den här frågan ägnas större uppmärksamhet och prioritet.

För att det viktiga arbete där socialtjänst och skola jobbar tätare tillsammans, samhandling med konkret gemensam handling, inte ska avstanna är det viktigt att fortsätta utvärdera hur detta går. Utan utvärdering och uppföljning ges inte möjlighet att förbättra och fördjupa fungerande arbetsätt. Här måste politiken vara tydlig för att arbetet inte ska övergå till förvaltning utan utveckling.

I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

Reservation av Annika Friberg, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att Tertialrapport 1 för år 2023 för Stockholms stad, med tillhörande beslut och budgetjusteringar, delvis godkänns
2. Att idrottsnämnden uppmanas att hålla stadens utomhusplaner tända till åtminstone klockan 22 under årets resterande månader
3. Att statsbidraget för Jobb för ungdomar och Sommarjobb för ungdomar 2023, som uppgår till 15,3 mnkr för Stockholm stad, fördelas till stadsdelsnämnderna i syfte att möjliggöra för feriejobb även för 13-15-åringar
4. Att därutöver anföra följande

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter inför framtiden. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademin och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Centerpartiet har lagt fram en egen budget för 2023 som hade inneburit en annan inriktning för stadens verksamheter och politiken i Stockholm. I vår budgetreservation i kommunfullmäktige finns bland annat en omfattande satsning på ytterstaden, ökade idrottsinvesteringar och en rad konkreta åtgärder för att Stockholm ska visa vägen inom miljö- och klimatområdet, inklusive mer resurser till skötsel av parker och grönområden och mer svensk mat på tallriken.

Ett öppet samhälle behöver litteratur, konst och andra kulturella uttryck som provocerar och utmanar. Staden ska arbeta utifrån den liberala kulturpolitikens utgångspunkt om att inte styra kulturens innehåll. En levande stad ger plats för alla föreningar, kulturskapare, entreprenörer och andra som vill vara med och bidra till ett stort utbud av aktiviteter och sevärdheter. Stockholm har potential att bli en än mer attraktiv storstad där kultur, idrott och nöje kan ta mer plats och kreativa näringar har en enorm betydelse för Stockholms attraktivitet. Centerpartiet har i budget därför föreslagit en rad åtgärder för att stärka Stockholm i denna riktning. Bland annat genom att förenkla för kulturaktörer som vill etablera och utveckla kultur- och nattelivet i staden. Målet är att minst tio nya kulturverksamheter etableras årligen i staden med fokus på evenemang, livescener och scenkonst. Istället ser vi hur vänsterstyret försvårar för aktörer som i samförstånd med stadens förvaltningar redan etablerat sig. Detta tyder på en oförståelse för näringslivets förutsättningar och ett ointresse för vad som skapar en levande stad.

Ett högt bostadsbyggande är prioriterat men vi ser hur konjunkturen skapar stora utmaningar för ett välbehövligt tillskott av bostäder i olika upplåtelseformer. Bristen på de bostäder som behövs för att flera yrkeskategorier ska kunna bo i Stockholm är akut och detta hämmar även Stockholms tillväxt. Vi ser med oro på siffrorna i föreliggande ärende över antal markanvisningar och noterar att allmännyttan inte fått någon markanvisning under den redovisade perioden trots majoritetens uttalat höga ambitioner för just allmännyttiga hyresrätter. Staden borde ta sitt ansvar för bostadsbyggandet och vi är särskilt kritiska till att Svenska Bostäder som ett av stadens allmännyttiga bostadsbolag i år har avbrutit alla sina nybyggnationsprojekt.

Sedan starten av 2023 har Stockholms fotbollsföreningar inkommit med återkommande kritik mot vänsterstyrets nya inställning till stadens föreningsliv och användningen av stadens fotbollsplaner. Deras verksamhet utomhus har begränsats och avbrutits på grund av att staden valt att släcka lamporna under deras fotbollsträningar. När majoriteten valt att släcka lamporna en eller två timmar tidigare påverkas de ungdomar som kanske allra mest behöver den där tiden tillsammans med vänner i en trygg miljö med flera vuxna på plats. I idrottsnämndens verksamhetsplan för 2023 finns den tidigare lagda nedsläckningen av idrottsplatser med som en besparingsåtgärd. Den senaste tiden har antalet soltimmar per dag löst de problem vänstermajoriteten ställt till med. Men nu vänder det och vi går mot mörkare tider igen. I tertialrapport 1 ser vi att idrottsnämnden beräknas få 11 miljoner kronor av staten i elstöd. Detta borde egentligen vänsterstyret kunnat räkna med även tidigare i år och sluppit släcka ner för barn och ungas idrottande under vintermånaderna. Men framför allt finns det nu inget skäl att inte hålla lamporna tända åtminstone till klockan 22 i höst när mörkret faller igen. Vi vill därför passa på att rikta en särskild uppmaning till idrottsnämnden om detta.

Feriejobben har ett viktigt syfte att ge fler unga en första rad på cv:t och bidrar till att fungera som en förebyggande insats genom att ge ungdomar meningsfulla uppgifter och en första egen lön. Inte minst är det viktigt i områden där vi vet att de ungas föräldrar många gånger står långt från arbetsmarknaden. Sommarlovet är högsäsong

för de kriminella gängen att rekrytera barn och ungdomar till sina nätverk. Varje ungdom som väljer en annan väg än den kriminella är en seger för samhället. Vi anser att staden behöver hitta nya vägar i det förebyggande arbetet. Som ett led i detta föreslog Centerpartiet redan i våras att kommunen ska erbjuda feriejobb från 13 års ålder i ett pilotprojekt som riktar sig mot ytterstadsområdena nu i sommar. Nu när statsbidraget för sommarjobb ska fördelas anser vi att det inte finns några ursäkter för att inte pröva att erbjuda feriejobb från yngre åldrar redan nu i sommar. Stockholms stad ska vara i framkant i Europa när det gäller att lotsa unga från utanförskap till arbete. Då behöver vi också anpassa de insatser som erbjuds efter de behov som finns. Så skapar vi möjligheter för fler livsresor.

Sverigedemokraterna avstår från att delta i beslutet.

Särskilt uttalande av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Tertialrapporten markerar den första perioden med det nya rödgröna styret i Stockholm stad. Stockholm har präglats av gängkriminalitet, brottslighet och skjutningar på öppen gata. Skolorna har genomlevt neddragningar och varsel av lärare. Samtidigt har ordningsvakterna dragits in och det massiva slussen-projektet har fördyrats med miljardkostnader.

Budgetjusteringen som genomförs tar sitt ursprung i den rödgröna majoritetens budget för 2023. Sverigedemokraterna hade annorlunda prioriteringar i sitt budgetförslag, vilket innebär att detta ärende i grunden hade varit annorlunda. Med anledning av detta väljer vi att avstå från att delta i beslut.

Ersätтарыtrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar Stockholms styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter inför framtiden. Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara enkelt att leva och utvecklas, oavsett livssituation och tid i livet. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

För Kristdemokraterna är verkligheten viktigare att förhålla sig till än ideologiska teorier och utopier. Vi delar inte andra partiers uppfattning om att det råder konflikt mellan kommunalt och privat utförd välfärd, att låta ideologier avgöra frågan om upplåtelseform eller att individen står mot kollektivet. För oss handlar det om kvalitet

och resultat utifrån de lokala förutsättningarna i varje stadsdel, med hänsyn för såväl individen som familjen och samhället i stort.

Vi ser allvarligt på att vänstermajoritetens politik riskerar att försämra stadens ekonomi i ett redan känsligt ekonomiskt och finansiellt läge såväl nationellt och globalt. En återgång till ökad skuldsättning i snabb takt samtidigt som räntorna skenar kommer drabba välfärden då driftmedel trängs undan av de ökade kapitalkostnaderna.

Dagens ekonomiska läge ställer stora krav på politiken att prioritera om när verksamheterna larmar om nedskärningar. Till de områden vi ser särskilt stora utmaningar hör framförallt skolan, barn- och äldreomsorgen. Kommunens kanske allra mest centrala uppgifter. Trots vallöften om tvåläraresystem och fler lärare blev verkligheten istället stora underskott och nedskärningar på antalet lärare och elevhälsan. Trots hög politisk svansföring i förskolefrågor växer nu barngrupperna. I vår reservationsbudget visade vi att riktade satsningar på såväl elevhälsan som minskade barngrupper är möjlig – förutsatt att politiken gör rimliga prioriteringar.

Vi noterar att stadens årsmål om antal personal en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod inte uppfylls samt att arbetet mot välfärdsbrott inom hemtjänsten behöver utvecklas. Därtill är frågan om kontinuitet fortsatt viktigt. Vi vill understryka att situationen riskerar förvärras mot bakgrund av vänstermajoritetens underskottsbudget och den anmärkningsvärda nedskärningen av vår tidigare riktade satsning mot välfärdsbrottsligheten inom just hemtjänsten.

Genom ett mer stringent fokus på de kommunala kärnuppdragen och tillhörande verksamheter kan mer resurser frigöras åt välfärden. Maktskiftets dyra prislapp riskerar nu istället kräva ökade skatter. Det är stockholmarna som i slutändan behöver betala notan när de ideologiska skyggglapparna leder till att politiken inte ser utmaningarna komma.